

BIULETYN
SĄDU NAJWYŻSZEGO
nr 12/2025

z dnia 30 stycznia 2026 r.

Spis treści

	Str.
PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ.....	2
UCHWAŁA IZBY CYWILNEJ	5
ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ	6
PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ.....	11
UCHWAŁA POŁĄCZONYCH IZB SĄDU NAJWYŻSZEGO IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ I SPRAW PUBLICZNYCH I IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH.....	12

PYTANIA PRAWNE DO IZBY CYWILNEJ

III CZP 41/25

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Rzeszowie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej ma zdolność restrukturyzacyjną?”

III CZP 42/25

Pytanie prawne Sądu Rejonowego w Toruniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy w stanie prawnym ukształtowanym ustawą z dnia 4 lipca 2019 roku o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1469), zarządzenie przewodniczącego w przedmiocie oznaczenia wysokości zaliczki na pokrycie wydatków, z którymi połączona jest czynność żądana przed stroną w postępowaniu egzekucyjnym (art. 130⁴ § 2 w zw. art. 13 § 2 k.p.c.), taka jak ustanowienie kuratora do zastępowania nieznanych spadkobierców dłużnika (art. 819 § 2 k.p.c.), jest zaskarżalne zażaleniem?”

III CZP 43/25

Pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego przedstawione do rozpoznania przez skład 7 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy po zmianie orzeczenia regulującego kontakty z dzieckiem możliwe jest nakazanie zapłaty za niewykonanie przez osobę sprawującą pieczę nad dzieckiem obowiązków wynikających z nieobowiązującego już orzeczenia regulującego kontakty z dzieckiem odnośnie kontaktów jakie miały być zrealizowane w okresie kiedy dane orzeczenie obowiązywało?”

III CZP 44/25

Pytanie prawne Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy w Warszawie przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„1. Czy postanowienie Sądu Rejonowego, którego przedmiotem jest odrzucenie skargi na orzeczenie Referendarza Sądowego, gdy orzeczenie Referendarza Sądowego wydane zostało w przedmiocie kategorii spraw wymienionych w art. 398²³ § 1 k.p.c., jest postanowieniem, na które przysługuje zażalenie do innego składu Sądu Rejonowego (zażalenie poziome)?

a w przypadku odpowiedzi przeczącej

2. Czy w sytuacji, gdy Sąd Rejonowy w składzie, w którym wydał zaskarżone postanowienie w przedmiocie odrzucenia skargi na orzeczenie Referendarza Sądowego, gdy orzeczenie Referendarza Sądowego wydane zostało w przedmiocie kategorii spraw wymienionych w art. 398²³ § 1 k.p.c., nie dostrzeże przyczyny odrzucenia zażalenia, to jest niedopuszczalności zażalenia z mocy prawa, to czy Sąd Rejonowy powinien odrzucić zażalenie w innym

składzie, to jest w składzie trzyosobowym wylosowanym do rozpoznania tego zażalenia?”

III CZP 45/25

Pytanie prawne Sądu Okręgowego w Gliwicach przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy dopuszczalne jest ustanowienie kuratora dla nieznanego z miejsca pobytu uczestnika postępowania w sytuacji, gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego – w tym z samych twierdzeń wniosku o stwierdzenie zasiedzenia – wynika, że jego pozostawanie przy życiu jest nieprawdopodobne ze względu na wiek, a jednocześnie brak aktu zgonu tego uczestnika?”

UCHWAŁA IZBY CYWILNEJ

**III CZP 9/25 – z dnia 16 grudnia 2025 r. w składzie 7 sędziów
na pytanie prawne składu 3 sędziów Sądu Najwyższego:**

„1. Czy przed wejściem w życie art. 305¹–305⁴ k.c. było dopuszczalne nabycie w drodze zasiedzenia na rzecz przedsiębiorcy służebności gruntowej o treści odpowiadającej służebności przesyłu?

2. Czy okres występowania na nieruchomości stanu faktycznego odpowiadającego treści służebności przesyłu przed wejściem w życie art. 305¹-305⁴ k.c. podlega doliczeniu do czasu posiadania wymaganego do zasiedzenia tej służebności?”

postanowiono umorzyć postępowanie.

ORZECZENIA TEZOWANE IZBY CYWILNEJ

II CSKP 938/23 – wyrok z dnia 4 lutego 2025 r.

Ochrona prawa do firmy jest co do zasady obiektywna – niezależna od winy – jako cecha wspólna konstrukcji ochrony praw podmiotowych bezwzględnych, do której to kategorii należy prawo do firmy. Konstrukcja ochrony praw bezwzględnych, wyrażająca się uprawnieniem do żądania zaniechania określonego działania przez naruszciciela, usunięcia jego skutków i złożenia oświadczenia czy oświadczeń o odpowiedniej treści i formie, opiera się zatem na założeniu bezprawności działań osoby dopuszczającej się naruszenia (art. 43¹⁰ zd. 1 k.c.). Powoduje to, że pozwany musi udowodnić fakty wskazujące, iż nie działał bezprawnie (art. 232 k.p.c.). Ustawa nie wymienia okoliczności, które wyłączają bezprawność zachowania podmiotu naruszającego prawo do firmy. Niezależnie od różnic i odrębności reżimu ochrony prawa do firmy od konstrukcji ochrony dóbr osobistych, to nawiązanie do dorobku rozwiązań przyjętych w ramach ochrony dóbr osobistych jest uzasadnione. Do okoliczności wyłączających bezprawność naruszenia prawa do firmy, analogicznie jak w przypadku wyłączenia bezprawności działania naruszającego dobra osobiste, należy zatem: zgoda uprawnionego przedsiębiorcy, działanie w ramach porządku prawnego, czy wykonywanie własnego prawa podmiotowego przez przedsiębiorcę, któremu stawia się zarzut naruszenia prawa do firmy innego przedsiębiorcy.

II CSKP 185/23 – wyrok z dnia 8 kwietnia 2025 r.

Przedmiotem skargi pauliańskiej może być umowa alimentacyjna, a także ugoda alimentacyjna zawarta przed sądem.

II CSKP 357/25 – wyrok z dnia 5 czerwca 2025 r.

1. Nie każdy przypadek orzeczenia ponad żądanie pozwu powoduje konieczność uchylenia wyroku sądu polubownego na podstawie art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c. Konieczne jest zbadanie, czy w efekcie takiego postępowania dany wyrok narusza podstawowe zasady porządku prawnego Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Dokonanie przez sąd polubowny błędnej, w przekonaniu sądu państwowego, wykładni umowy oraz oceny mających z niej wynikać roszczeń samo w sobie nie stanowi o naruszeniu zasady *pacta sunt servanda*, a sama tylko nietrafność wyroku sądu polubownego nie oznacza, że klauzula porządku publicznego (art. 1206 § 2 pkt 2 k.p.c.) pozwala na jego uchylenie.

II CSKP 699/23 – wyrok z dnia 26 czerwca 2025 r.

1. Sam fakt dochodzenia przez wierzyciela należności, która uległaby przedawnieniu gdyby nie wielokrotne uznawanie długu przez dłużnika, nie stanowi działania sprzecznego z zasadami współżycia społecznego (art. 5 k.c.).

2. Okoliczność, że wielokrotne uznawanie długu przez dłużnika wiązało się z koniecznością zadośćuczynienia wymaganiom stawianym w przepisach o rachunkowości, nie oznacza, że następce dochodzenie przed wierzyciela zapłaty stanowi działanie nielojalne względem kontrahenta; sytuacja taka nie jest również sprzeczna z celami przepisów regulujących przedawnienie oraz przerywanie jego biegu.

II CSKP 1994/22 – wyrok z dnia 29 lipca 2025 r.

1. Jeżeli pozwanego obejmował immunitet posła na Sejm RP, a Sejm RP nie wyraził zgody na pociągnięcie pozwanego do odpowiedzialności, to nie mógł toczyć się przeciwko niemu proces cywilny.

2. Po wygaśnięciu mandatu posła skutki immunitetu trwają nadal i konieczne jest wyrażenie zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności cywilnej za naruszenie praw osoby trzeciej dokonane przez posła w czasie działalności parlamentarnej.

II CSKP 295/23 – wyrok z dnia 6 sierpnia 2025 r.

1. W celu obliczenia sumy należnej tytułem zwrotu nakładów (art. 226 § 1 k.c.) lub bezpodstawnego wzbogacenia (art. 405 k.c.) należy porównać wartość rynkową zwracanej nieruchomości wraz z nakładem w postaci budowli z hipotetyczną wartością nieruchomości bez budowli.

2. *Per analogiam iuris* nawet w braku odesłania z art. 230 k.c. należy stosować zasadę, iż roszczenie o zwrot nakładów przedawnia się z upływem roku od zwrotu rzeczy.

3. W przypadku posiadania zależnego powstałego na mocy umowy rozróżnienie objęcia posiadania w dobrej i złej wierze jest bezprzedmiotowe.

4. Podniesienie zarzutu przedawnienia może stanowić nadużycie prawa (art. 5 k.c.) w przypadku aktywnego zniechęcania wierzyciela przez dłużnika do dokonania czynności przerywającej bieg przedawnienia.

5. Ustawodawca powiązał roszczenia o zwrot nakładów i pożytków, co wskazuje na wolę ustawodawcy, aby wzajemne

rozliczenia następowały według stanu na chwilę zwrotu rzeczy, bez względu na daty wezwań do zapłaty.

II CSKP 401/24 – wyrok z dnia 27 sierpnia 2025 r.

1. Działanie w ramach porządku prawnego, aby wyłączyć bezprawność, gdy chodzi o oceny innych osób, powinno być rzeczowe, obiektywne i ostrożne. W zakresie wyrażanych ocen nie może też wykraczać poza potrzebę niezbędną dla określonych prawem celów. Użyte sformułowania powinny mieć odpowiednią formę i nie mogą poniżać godności osobistej ocenianej osoby.

2. Ustawowa podstawa sporządzania opinii przez psychologa nie może *a priori* uchylać bezprawności zachowania, jeżeli w opinii zostaną zawarte sformułowania stawiające oznaczoną osobę w negatywnym świetle, a przy tym nie zachowano przewidzianych w ustawie oraz właściwych zasadach deontologicznych reguł sporządzania opinii. Przeciwnie założenie uprawniałoby psychologa do dowolnego formułowania twierdzeń i wniosków, które nie mają usprawiedliwionych podstaw w nauce, wiedzy i doświadczeniu zawodowym, czy też są wynikiem błędów w rozumowaniu.

II CSKP 550/24 – wyrok z dnia 5 września 2025 r.

1. Wyrok Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej z 19 czerwca 2025 r., C-396/24, nie stanowi podstawy do zaniechania stosowania teorii dwóch kondykcji, gdy roszczenia o zwrot świadczeń spełnionych na podstawie uznanej za niewiążącą umowy kredytu dochodzi konsument.

2. Dla powstania roszczenia z tytułu nienależnego świadczenia spełnione muszą być wszelkie przesłanki bezpodstawnego wzbogacenia, a więc musi istnieć zarówno wzbogacenie,

jak i zubożenie.

II CSKP 207/24 – wyrok z dnia 23 września 2025 r.

Uгода zawarta przez poszkodowanego z ubezpieczycielem odpowiedzialności cywilnej nie wpływa na zakres odpowiedzialności ubezpieczonego – podmiotu odpowiedzialnego za szkodę.

II CSKP 367/24 – wyrok z dnia 2 października 2025 r.

Zawezwanie do próby ugodowej (art. 185 k.p.c.) jest równoznaczne z wezwaniem do zapłaty (art. 455 k.c.), jeżeli zawiera oznaczenie przedmiotu i wysokości żądania oraz tytułu, z jakiego ma wynikać.

PYTANIE PRAWNE DO IZBY KARNEJ

I KZP 8/25

Pytanie prawne Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu przedstawione do rozpoznania przez skład 3 sędziów Sądu Najwyższego:

„Czy sędzia, który ukończył 65 lat w sytuacji gdy, Krajowa Rada Sądownicza nie wyraziła zgody na dalsze zajmowanie stanowiska sędziego, Sąd Najwyższy Izba Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych odrzuciła odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, a sąd pracy udzielił zabezpieczenia poprzez nakazanie Wojskowemu Sądowi Garnizonowemu dalsze zatrudnianie na stanowisku sędziego tego sądu, jest osobą uprawnioną do orzekania w myśli art. 439 § 1 pkt 1 k.p.k.?”

**UCHWAŁA POŁĄCZONYCH IZB SĄDU NAJWYŻSZEGO
IZBY KONTROLI NADZWYCZAJNEJ I SPRAW PUBLICZNYCH
I IZBY PRACY I UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**

I NZP 7/25 – z dnia 3 grudnia 2025 r. w składzie Izby Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw Publicznych i Izby Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

Odstępuje od zasady prawnej sformułowanej w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 24 września 2025 r., sygn. III PZP 1/25 i podejmuje uchwałę:

1. Żaden sąd lub inny organ władzy publicznej nie jest uprawniony do uznania orzeczenia Sądu Najwyższego za niebyłe i pominięcia jego skutków, nawet jeśli miałyby to nastąpić z odwołaniem się do prawa Unii Europejskiej.

2. Rzeczpospolita Polska nie przekazała organom Unii Europejskiej lub jakiejkolwiek innej organizacji międzynarodowej kompetencji do stanowienia norm regulujących organizację i funkcjonowanie krajowego wymiaru sprawiedliwości, ani do określania zakresu, w którym mogą być one stosowane. Kompetencje te przysługują wyłącznie konstytucyjnym organom Rzeczypospolitej Polskiej i nie podlegają przekazaniu na podstawie art. 90 ust. 1 Konstytucji RP, w konsekwencji nie znajduje w tym zakresie zastosowania art. 91 ust. 2 i 3 w zw. z art. 87 Konstytucji RP.